

Biežāk uzdotie jautājumi par automātisko ārējo defibrilatoru

Publicēts: 10.01.2023.

[Padomi](#) [Pirmā palīdzība](#)

Pasaulē mainoties un attīstoties medicīnas nozarei neatpaliek arī pirmā palīdzība. Tiek ieviesti jauninājumi gan sekojot pasaules notikumiem, gan tehnoloģiju attīstībai, kā tas ir noticis pagājušajā gadā - ar 12.10.2022. Dienesta rīkojumu Nr. 1-3/2022/336 "Par pirmās palīdzības apmācības programmas vadlīniju un praktisko manipulāciju apmācības algoritmu apstiprināšanu" ir apstiprinātas vadlīnijas pirmās palīdzības sniegšanā – pamata zināšanas un prasmes. Vadlīnijās ietverta atdzīvināšanas pasākumu apgūšanai nepieciešams mācību defibrilators.

Dienesta speciālisti ir aktualizējuši arī profesionālās pilnveides programmu "Pirmās palīdzības papildu zināšanu programma par automātiskā ārējā defibrilatora izmantošanu".

Tā kā automātiskā ārējā defibrilatora pielietošanai ir jau dziļas saknes daudzās Eiropas valstīs un pētījumi rāda ļoti labus rezultātus arī Latvijas iedzīvotāji tiks apmācīti automātisko ārējo defibrilatoru pielietošanā. Apgūstot kādu no pirmās palīdzības programmām apmācību laikā būs jāpielieto mācību automātiskais ārējais defibrilators un jāapgūst tā pielietošana atdzīvināšanas pasākumu laikā.

Pirmās palīdzības pasniedzēju interese par mācību defibrilatoru izmantošanu pirmās palīdzības pamatzināšanu programmas apgūšanā ir liela, tāpēc ir izveidots biežāk uzdoto jautājumu apkopojums ar atbildēm par automātiskajiem ārējiem defibrilatoriem un to lietošanu.

Pirmās palīdzības vadlīnijas, tostarp, vadlīnijas par automātisko ārējo defibrilatoru izmantošanu pieejamas sadaļā "[Pirmās palīdzības apmācības programmu vadlīnijas](#)".

Biežāk uzdotie jautājumi par automātisko ārējo defibrilatoru.

Kas ir automātiskais ārējais defibrilators?

Automātiskais ārējais defibrilators (turpmāk – AĀD) ir pārnēsājama ierīce, ar kuru var noteikt sirds ritmu un iedarboties uz sirdi ar elektrisku izlādi (turpmāk – šoks), ja nepieciešams, lai dzīvībai bīstamas aritmijas (sirds kambaru fibrilācijas) gadījumā veiktu normāla sirds ritma un asinsrites atjaunošanu. Automātisko ārējo defibrilatoru izmanto atdzīvināšanas pasākumu laikā.

Kur to var atrast?

AĀD ir pieejami publiskās vietās (tirdzniecības centri, sporta zāles).

Kā var iemācīties to lietot?

Apmācība AĀD lietošanā ir iekļauta pirmās palīdzības pamatzināšanu apmācības programmā, kā arī ir izveidota pirmās palīdzības papildu zināšanu programma par automātiskā ārējā defibrilatora izmantošanu.

Vai AĀD izmantošana ir sarežģīta?

Nē, ierīce ir izstrādāta vienkāršai lietošanai – tā jāieslēdz un jāizpilda audio un vizuālas komandas tālākajām darbībām, cietušā dzīvības glābšanai.

Vai AĀD izmantošana ir droša?

Ja tiek ievēroti drošības pasākumi, tad AĀD lietošana neapdraud palīdzības sniedzējus.

Vai ir cilvēki, kam nedrīkst lietot AĀD?

Nav ieteicams lietot AĀD zīdaiņiem līdz 1 gada vecumam. Standarta AĀD ir pielietojams bērniem, kuri ir vecāki par 8 gadiem. Bērniem vecumā no 1-8 gadiem izmanto bērna elektrodus un pārslēdzas uz AĀD bērna defibrilācijas režīmu. Ir atļauts izmantot uz cietušajiem, kuriem ir sirds stimulatori un grūtniecēm.

Vai AĀD izmantošanas laikā man jāturpina sirds masāža un elpināšana?

JĀ, jo AĀD neaizstāj atdzīvināšanas pasākumus. Vienmēr prioritāte ir sirds masāža un elpināšana. AĀD palīdzēs atdzīvināšanas pasākumu laikā, tos vadot ar audio (metronoms) un video komandām.

Vai zvanot 113 kāds man palīdzēs ar AĀD lietošanu?

Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta zvanu centra darbinieki ir ārstniecības personas, kuriem ir zināšanas neatliekamajā medicīnā un Jums palīdzēs.

Ar kādām grūtībām varu saskarties?

AĀD var atrasties grūti pieejamā vietā (piemēram, nakts laikā tirdzniecības centrs ir slēgts). Tas var būt bojāts, tad izmantot to ir aizliegts. Cietušā krūškurvis ir slapjš, to nepieciešams noslaucīt pirms elektrodu pielīmēšanas. Cietušā krekls traucē elektrodu pielīmēšanai, lai atbrīvotu piekļuvi krūškurvim pārgriez vai pārplēs kreklu. Cietušā krūtīs ir ar biezu apmatojumu, izmantojot aprikojumā esošo skuvekli jāatbrīvo elektrodu pielīmēšanas vietas no apmatojuma.

AĀD saka, ka notiek sirds ritma analīze. Ko darīt?

Sirds ritma analīzes laikā neaiztīc cietušo un neļauj to darīt citiem, lai ritma analīze būtu precīza un šoka nepieciešamības gadījumā palīdzības sniedzējs nesaņemtu triecienu.

Šoka laikā manas rokas bija uz cietušā krūškurvja, kas ar mani notiks?

Ja izlādes laikā ir bijusi saskare ar cietušo tā ir jāuztver kā elektrotrauma un jārikojas pēc elektrotraumas algoritma, kurš ir iekļauts pirmās palīdzības sniegšanas vadlīnijās.

Izņemu AĀD no kastes, bet vads ir saplīsis, ko darīt?

Ja AĀD ir bojāts, to lietot ir aizliegts. Ierīce konstatējot bojājumus vai zemu akumulatora uzlādes līmeni ziņos par to ar audio vai vizuāliem signāliem, tad jāturpina atdzīvināšanas pasākumi bez AĀD pielietošanas.

Kolēģim ir pēkšņas stipras žņaudzošas sāpes krūtīs un tuvumā ir AĀD, kā rīkoties?

Zvanīt Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestam - 113 un tikai tad atnest AĀD, lai stāvokļa pasliktināšanās gadījumā tas būtu nekavējoties pieejams.

Ja esmu viens palīdzības sniedzējs, vai man jāmeklē AĀD?

Nē, jāsauc skaļi "Palīgā!" un jāturpina atdzīvināšanas pasākumi pēc atdzīvināšanas algoritma.

Es veicu atdzīvināšanas pasākumus un tiek atnests AĀD, ko tālāk?

Turpini palīdzības sniegšanu bez pārtraukuma, pēc atdzīvināšanas pasākumu algoritma. Par darbu ar AĀD ir atbildīga persona, kas tajā brīdī neveic atdzīvināšanu. Viņam ir uzdevums sekot līdz AĀD dotajām komandām un par tām ziņot citiem palīdzības

sniedzējiem.

Vai mācību defibrilatori ir bīstami?

Nē, mācību defibrilatori nenodrošina šoku, tādēļ nav bīstami apmācību laikā, kā arī nav pielietojami atdzīvināšanas pasākumu laikā. Ieteicams neglabāt vienā telpā mācību ierīci un automātisko ārējo defibrilatoru.

Izstrādāja pirmās palīdzības apmācības sistēmas organizēšanas nodaļas galvenais speciālists kontroles jautājumos, pirmās palīdzības pasniedzējs, instruktora palīgs Miķelis Puķītis

<https://www.nmpd.gov.lv/lv/jaunums/biezak-uzdotie-jautajumi-par-automatisko-arejo-defibrilatoru>